

позитивна і надзвичайно корисна для українського державного будівництва, а в іншій – як антидержавна, антидемократична тощо. З іншого боку, не можна не визнати, що чимало кроків гетьмана викликали обурення сучасників і справедливу критику істориків. Все це доводить, що діяльність Павла Скоропадського була складною і неоднозначною, вона потребує подальшого свого вивчення, досі залишаючись актуальною.

Актуальність нашого дослідження полягає в необхідності теоретичного обґрунтування, всебічного аналізу, дослідження проблем та досягнень Держави Павла Скоропадського та порівнянні її з сучасною політичною ситуацією в Україні.

У роботі висвітлюється політика Гетьманату в історіографії, зокрема мемуари самого П.Скоропадського, в яких подаються характеристики соратників і політичних противників гетьмана, розглядаються основні напрямки політики. Проаналізовано ставлення радянської історичної науки до цього періоду історії, а також праці сучасних українських істориків з досліджуваної проблеми. Розглядається процес становлення гетьманського режиму, а також його взаємовідносини з різними соціальними та політичними групами, характеризуються видані гетьманом документи та закони.

Основна увага у роботі зосереджується на соціальній та економічній політиці П.Скоропадського, у першу чергу – на найбільш важливій аграрній сфері; простежуються основні заходи у сфері освіти, науки і культури; проаналізовано політику у військовій сфері, зокрема, спроби відтворення козацького стану; досліджується зовнішня політика гетьмана, у першу чергу – стосунки з країнами, що мали для України першочергове значення – Радянською Росією та державами Четверного союзу.

Проаналізувавши численні джерела, дійшли до таких висновків: по-перше, режим Гетьманату не можна вважати демократичним: він був встановлений шляхом воєнного перевороту за допомогою іноземних військ, а формальною основою послужило зібрання, що представляло абсолютно незначну частину населення України; по-друге, гетьманський режим являв собою хаотичне поєднання монархічних, республіканських і особливо авторитарних методів правління. Формальне проголошення громадянських прав не завадило новій владі вже в перші тижні свого існування позбавити будь-яких прав населення Української Держави. В соціальній політиці гетьмана простежується бажання забезпечити домінування держави над суспільним життям, для чого влада впроваджувала жорсткий адміністративний контроль, надзвичайні заходи у судовій та правоохоронній галузях.

Полтавцева О.

НТУ «ХП»

ЗАПРОВАДЖЕННЯ ХРИСТИЯНСТВА НА РУСІ

Криза давньоруського язичництва примусила великого князя Володимира замислитись про релігійну реформу. Питання було в тому, якій з релігійних

систем віддати перевагу. Цей процес відображений у літописному епізоді «вибору віри». Релігійний акт 988 р. є центральним епізодом в редакції «Повісті временних літ», що дійшла до нас. «Сказаніє про Володимирове хрещення» носить складний характер та розпадається на декілька епізодів, не з'єднаних органічно одне з одним. Під 986 р. розповідається про прибуття у Київ місіонерів від чотирьох найбільш значних монотеїстичних церков. Місія мусульман, латинян та іудеїв провалилася. Найбільш Володимир сподобалася розповідь грецького проповідника, але не спонукала його прийняти остаточне рішення. Посли, надіслані Володимиром рішуче закликали князя до східного християнства, висуваючи у числі інших і такий аргумент: «Аще лихъ бы закон Гръчкыи, то не бы баба твоя Ольга прияла крещения, яже бѣ мудрыши всих челоуѣкъ». Володимир дав себе переконати.

Після захоплення Корсуня київський князь вимагає від Василя II та Костянтина VIII віддати за нього їх сестру Анну. Імператори погодилися, але за умови, що Володимир охреститься. Охрестившись, Володимир повернув Корсунь візантійським царям та відбув у Київ з дружиною Анною.

По прибуттю додому він негайно почав впроваджувати нову віру: ліквідував створений ним пантеон язичницьких богів, а на другий день наказав хрестити усіх киян поголовно. Після хрещення киян Володимир наказав будувати храми на тих місцях, де стояли ідоли. Отже, у Київській Русі остаточно перемогла християнська релігія, яка стала державною. Затвердження християнства на Русі мало далекосяжні та багатогранні наслідки для розвитку суспільного життя. Це був закономірний акт, підготований ходом історичного розвитку. Встановлення нової релігії охоплювало будь-які прояви соціального життя.

М. І. Попов
НТУ «ХПІ»

ІДЕОЛОГІЯ МАСОНСЬКОГО РУХУ В НАДДНІПРЯНЩИНІ У ХІХ СТ.

Історія елітарних громадсько-політичних організацій є однією з малодосліджених сторінок вітчизняної історії. Зокрема, недостатньо вивченим залишається питання формування ідеології масонських організацій у Наддніпрянщині в ХІХ ст.

В умовах авторитарного політичного режиму Російської імперії релігійно-етичне вчення масонського руху, головною ідеєю якого була побудова безстанового суспільства, керованого інтелектуальною елітою, поступово політизувалося. Особливістю формування ідеології масонських лож (від французького «loge» - місце зборів) у Наддніпрянській Україні було поєднання традиційного для масонства інтернаціоналізму з посиленою увагою до розробки концепції слов'янської федерації, в якій українці були б «рівними